

KOIRA IHMINEN KOIRA

- sanakirja

Koira ja ihminen – erilaiset ystävykset

HÄNTÄ on tärkeä kommunikointiväline.

TURKKI suojaa ja pitää lämpimänä. Koira ei piittaa muodista, mutta ohutkarvainen koira voi tarvita talvitakin pakkasella.

PISSA on on paitsi sitä itseään, myös tärkeä viestintäkeino.

SILMÄT näkevät värejä huonommin, mutta ovat tarkemmat pimeässä.

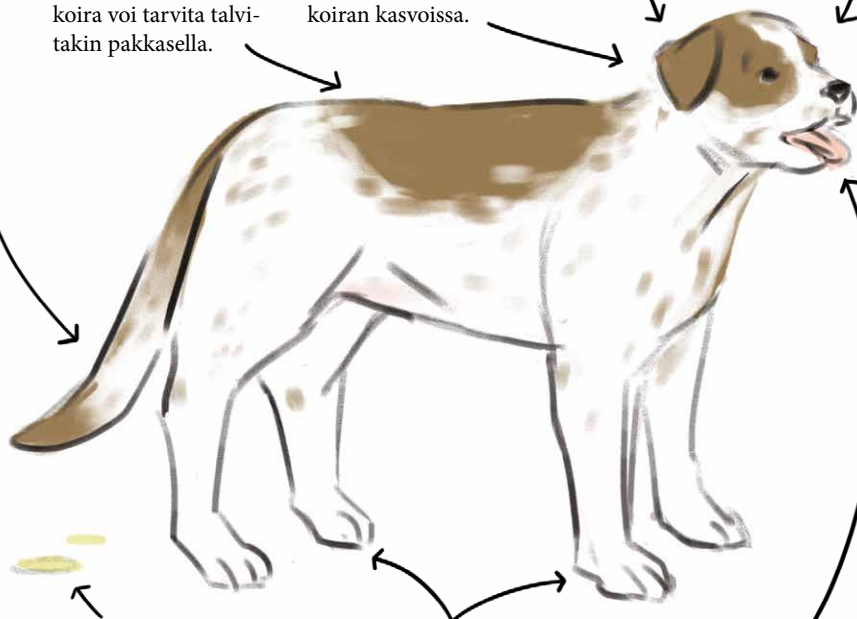
VIIKSET antavat tietoa ympäristöstä ja ovat herkätkosketukselle. Viiksiä on kaikkialla koiran kasvoissa.

TASSUT kestävät paremmin kylmää, mutta paukkupakkasilla nekin jäätyvät. Arvostavat liikumista.

KORVAT kuulevat ääniä korkeammalta ja neljä kertaa kauempaa.

KIELI maistaa makuja huonommin ja hoitaa koiran hikoilun.

KIRSU tunnistaa jalkapallokentällisen verran erilaisia hajuja, siinä missä ihmisen nenä vain neliömetrin verran.

SILMÄT ovat tarkemmat, mutta usein sokeat koiran tarpeille.

NENÄ on haistamisessa aika onneton verrattuna kirsuun. Ihmisenä ei käytetä pissan haisteluun.

SUU höpöttää kaikenlaista, usein turhaakin, varsinkin koiran kannalta. Eleet ja kehon liikkeet kertovat koiralle enemmän.

KÄNNYKKÄ on tärkeä viestintäväline, vertaa koiran pissaa.

KORVAT ovat koukeroiset ulokkeet, joiden kuulo on koiran korvia heikompi. Ihminen myös heikentää kuuloaan mm. kuuntelemalla musiikkia liian kovaa.

VIIKSET ovat lähes tarpeettomat, paitsi ehkä parinmuodostuksessa.

HYMY kertoo usein onnesta, mutta on koirista yleensä uhkaava ele. Muiden ihmisten kanssa kommunikoidessa hymyileminen on olennainen taito!

VAATTEET suojaavat katseilta ja kylmältä. Tuottavat iloa kantajalleen.

Mitä koira ymmärtää puheesta?

OLEN MENOSSA ULOS
YSTÄVÄNI KANSSA. OLETHAN
KILTTI KOIRA JA ODOTAT
RAUHASSA? SAAT SUUKKOJA
JA RAPSUTUKSIA KUN TULEN
KOTIIN MYÖHEMMIN
ILLALLA.

BLAA, BLAA,
ULOS
BLAA, BLAA,
TULE

Tutustumisvaiheessa puhe on koiralle merkityksetöntä pulinaa. Sanojen sijaan koira tulkitsee ihmistä ensisijaisesti eleiden, äänensävyn, katseen suunnan ja ilmeiden kautta. Voit huijata ihmistä sanoin, mutta koiran huijaaminen on vaikeampaa. Se näkee ja myös haistaa todelliset tunteemme.

Vähitellen koira oppii tunnistamaan yksittäisiä sanoja ja yhdistämään ne oikeisiin asioihin, kunhan ihminen pysyy johdonmukaisena, selkeänä ja rauhallisena, ja sanaan liittyvä merkitys on koiralle kiinnostava, esimerkiksi silloin, jos toivottu käytös palkitaan oikealla hetkellä.

Koira voi oppia ymmärtämään myös ihmisten elekieltä, vaikka se on hyvin erilaista kuin koirien. Esimerkiksi hampaat paljastava hymy tulkitaan koirien maailmassa täysin päinvastaiseksi kuin ihmisten: koirille se on varoitus, ihmisille ystävällinen ele. Ei ihme, että väärinymmärryksiä syntyy.

Vaikka kuinka opettelisimme koirien kieltä ja eleitä, loppujen lopuksi koira oppii tulkitsemaan ihmistä paljon paremmin kuin ihminen koira.

VINKKI

Anna koiralle lyhyt nimi, niin se oppii tunnistamaan nimensä nopeammin. Kutsumanimen tulisi olla korkeintaan kaksitavuinen. Esimerkiksi ROI tai JEPPE on parempi kuin vaikka Albert Einstein.

Ihminen ja koira kohtaavat

Opit parhaiten koiran kieltä tarkkailemalla sen koko kehoa. Huomioi etenkin koiran ryhti sekä pään ja hännän asento.

KEHO

- Koiran korkea ryhti voi kertoa sen itsevarmuudesta. Toisaalta korkea ryhti voi tarkoittaa myös sitä, että koira yrittää tehdä itsensä mahdollisimman isoksi, koska se on epävarma ja valmis hyökkäämään tarvittaessa.
- Alistuva koira kyyristyy, istahtaa, kääntyy kyljelleen tai selälleen.
- Mitä jäykempi koiran keho on, sitä ärtyneempi tai kiihtyneempi koira on.
- Eteenpäin nojaaminen osoittaa itsevarmuutta tai haastavuutta.
- Taaksepäin nojaaminen kertoo halusta paeta.

HÄNTÄ

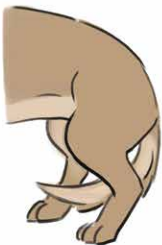
- Epävarma koira yleensä painaa häntäänsä alaspäin.
- Iloisen koiran häntä on usein ylhäällä.
- Valppaalla koiralla häntä on usein kaarella selän päällä.
- Pelkävän koiran häntä on tyypillisesti koipien välissä.
- Hännän asennoissa on rotukohtaisia eroja.

KORVAT

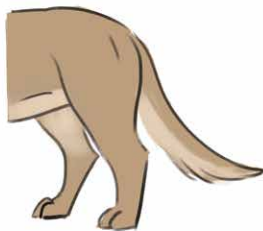
- Valpas tai uhoava koira nostaa korvat pystyyn, rento laskee ne sivuille.
- Ystävällinen tai hieman epävarma koira painaa korvia hieman taaksepäin.
- Pelokkaan koiran korvat ovat usein luimussa päätä myöten.

HÄNNÄN LIIKE

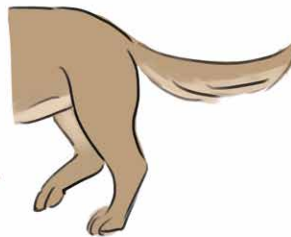
- Jäykästi ja hitaasti väpättävä häntä kertoo jännittyneestä koirasta.
- Rennosti heiluva ja liikkuva häntä osoittaa ystävällisyyttä tai lepyttelyä.
- Kun koko takapää heiluu, koira on usein todella innoissaan.

PELOKAS

RENTO

KIIINNOSTUNUT

INNOSTUNUT

Koirakielen syventävä kurssi

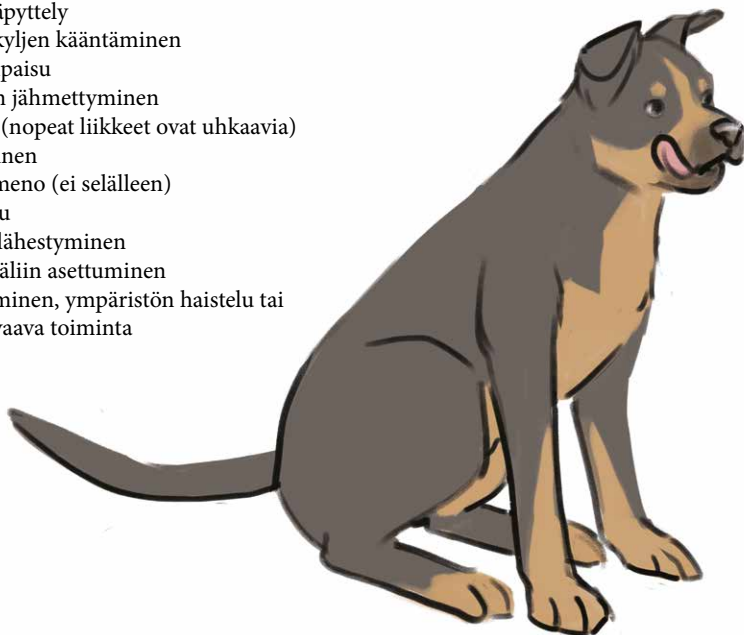
Koirat käyttävät selkeiden asentojen lisäksi hienovaraisempia rauhoittavia signaaleja. Niillä ne pyrkivät ratkaisemaan ristiriitatilanteita ja rauhoittelemaan itseään ja muita.

Liika tottelevaisuuden vaatiminen pilaa monien koirien kielitaidon. Onneksi koirat voivat kannustuksen, kehumisen ja palkitsemisen kautta oppia käyttämään signaaleja uudelleen, enemmän ja selvemmin.

Myös ihminen voi oppia tulkitsemaan näitä signaaleja ja oppia näin ymmärtämään koiraa paremmin. Niiden avulla voi saavuttaa koiran eliniän kestävän luottamuksen.

KOIRAKIELEN RAUHOITTAVIA SIGNAALEJA:

- pään ja/tai katseen kääntäminen sivuun
- silmien räpyttely
- selän tai kyljen kääntäminen
- kuonon lipaisu
- paikalleen jähmettyminen
- hidastelu (nopeat liikkeet ovat uhkaavia)
- istuutuminen
- maahan meno (ei selälleen)
- haukottelu
- kaartaen lähestyminen
- muiden väliin asettuminen
- merkkaaminen, ympäristön haistelu tai muu korvaava toiminta

Tervehdi koiraa koiran kielellä

Lähesty koiraa iloisesti hymyillen ja kyyristyt rapsuttamaan korvan takaa – ja koira alkaakin murista! Onpa epäkohtelias!

Tai sitten ei. Tilannetta voi verrata siihen, että vieras ihminen tulee antamaan sinulle suukon bussissa. Kyllä sinunkin tekisi mieli murista!

NÄIN OPIT LÄHESTYMÄÄN PARASTA YSTÄVÄÄMME KOIRAYSTÄVÄLLISESTI

TEE NÄIN

Kyyristy koiran edessä niin, että väliin jää tilaa. Anna koiran ensin lähestyä sinua. Älä kosketa koiraan päähän, niskaan tai tassuihin, vaan rapsuta koiraan mieluummin rinnasta ja silitä kyljistä sitten, kun koira näyttää ystävällisiä ja lähestyviä eleitä.

TEE NÄIN

Pidä pääsi pystyssä ja käännettynä hieman koirasta pois päin. Älä koiraa suoraan silmiin. Pidä silmäsi sirrillään ja suun supussa. Puhu koiralle lempeällä äänellä.

OK!

TEE NÄIN

Lähesty vierasta koiraa rauhallisesti, hieman kaartuen ja vartalo sivuttain. Anna koiran tulla luoksesi omasta halustaan.

Koiraa ihmisten kielellä

Koira viestii pääasiassa kehollaan ja ilmeillään, mutta on muutamia ääniä, joita ymmärtämällä ihminen voi oppia tuntemaan koiraansa.

Ääntelyllä on aina tarkoitus. Älä siis rankaise koiraasi haukkumisesta tai murisemisesta. Reagoi mieluummin ääntelyn syyhyyn kuin seuraukseen. Mitä koirasi haluaa kertoa sinulle?

KAIPAAN, IKÄVÖIN.

Kutsun muuta laumaa luokseni.

HALUAN ETÄISYYTTÄ.

Tunnen oloni uhatuksi ja haluan sinun perääntyvän.

OLEN ILOINEN, LEIKITÄÄN!

<terävästi>

TEE KUTEN SANON!

<matala haukkuminen>

VARTIOIN.

Tämä on meidän reviiriämme.

WOF
WOF

<sävyerosta ja muista eleistä riippuen>

OLEN INNOISSANI, TYLSISTYTTÄÄ, TURHAUTTAAN, OLEN HUOLESTUNUT.

KVII KVII...
PII PII...

KRII KRII!!

<kiljhdellen>

PELKÄÄN!

<korkeahko äännätely>

ONPA MAHTAVAA NÄHDÄ SINUA!

VU VU VU...
VUU VUU...

VINKKI

Koirat ovat keskenään erilaisia, eivätkä kaikki päästä samanlaisia ääniä. Tarkkaile koiraasi eri tilanteissa oppiaksesi, millainen ääni kertoo mistäkin tunteesta.

Jokapäiväisiä tilanteita

- Väärinymmärryksiä ja käännöskukkia

Koira oppii silloinkin, kun sitä ei tietoisesti opeteta. Se tarkkailee ihmisiä ja tilanteita ja toimii niin, miten se huomaa parhaiten saavansa palkinnon eli huomiota tai herkkuja. Jos koira tekee jotain väärin, mieti voisiko se johtua omasta toiminnastasi, ennen kuin syytät koira. Oletko palkinnut koira väärässä kohdassa tai liian myöhään? Torutko vahingossa silloin, kun koira on itse asiassa tehnyt oikein? Kehu aina toivotusta käyttäytymisestä ja jätä huomioimatta epätoivottu käytös. Ole rauhallinen, ystävällinen ja johdonmukainen. Muista, että mielentilasi tarttuu koiraan.

TAPAUK 1: "SE KERJÄÄ JA KUOLAA"

Koira kerjää, koska se saa siitä palkinnon eli makupalan. Älä anna herkkuja koskaan pöydästä, jos et halua vahvistaa koiran käytöstä.

Suuri virhe: Koira tökkii sinua kuonollaan tai äänтелеe. Huomaat sen ja annat koiralle makupalan. Mitä koira tästä oppii: "Tässäpä on toimiva keino, teen näin toistekin."

TAPAUK 2: ONGELMIA OVELLA

Koira innostuu nhdessn omistajansa innostuvan. Siit seuraa, ett koira saattaa rynnt ovelle ja haukkua tulijoille. l toru koiraasi vrst vaan palkitse oikeasta teosta. Nin koira oppii yhdistmn ovikellon ja vieraat herkkuihin eli mukavaan asiaan!

Valista vieraita: pyyd heit huomioimaan koira vasta, kun sen kaikki tassut ovat maassa. Koira oppii, ettei hyppiminen kannata.

TAPAUS 3: HIHNAN PÄÄSSÄ HERMOSTUMATTA

Koira vetää hihnassa, koska se on huomannut näin pääsevänsä eteenpäin. Toimi siis näin: Älä puhu mitään, ole vain tolppa, joka ei liiku hihnan kiristessä. Kehu koira aina vuolaasti, kun se kulkee hihna löysällä.

Huom! Syynä vetämiseen voivat olla myös epämukavat varusteet, kivut, sairaus tai stressi. Koira saattaa vetää pyrkiäkseen eroon tunkalasta olosta.

TAPAUS 4: OHIKULKIJOILLE HAUKKUMINEN

Koira ei räksytä ohikulkijoille huvikseen. Miksi se tekee niin? Jos kiskaisit hihnasta tai torut räksytyksestä, ikävät kokemukset ja reaktiot pahenevat.

Kun palkitset koiraasi onnistuneista ohituksista, se alkaa pitää onnistuneista ohituksista ja suhtautua vastaantulijoihin myönteisemmin.

VINKKI

Hanki koirallesi tuttuja ja turvallisia koirakavereita, joiden kanssa se voi ulkoilla vapaana vaikkapa koirapuistossa. Myös yhteinen hihnalenkki tekee hyvää.

TAPAUS 5: KUN KOIRA EI TULEKAAN LUO

Ihmisillä on joskus omituinen tapa rangaista väärässä kohdassa kuten esimerkiksi tilanteesta, joka meni jo.

Tällainen tilanne on esimerkiksi, kun ihminen kutsuu koiraa, eikä se tule heti paikalle. Kun koira lopulta saapuu, ihminen sättii sen käytöstä. Seuraavan kerran kutsuttaessa koira ei tottele lainkaan, koska edellisellä kerralla se sai luokse tulemisesta torut.

Parempi keino: palkitse koira välittömästi, kun se tottelee.

VINKKI

Rankaiseminen, pakottaminen, pelottelu ja uhkaaminen ovat tehottomia opetuskeinoja. Koira oppii parhaiten tavalla, jonka se kokee palkitsevaksi.

Apua ongelmatilanteisiin

Joskus ongelmat eivät tunnu ratkeavan kotikonstein. Miettikää yhdessä perheen kanssa, olisiko ammattitaitoisesta koirakouluttajasta teille apua.

Tutustu toimintaamme ja tilaa oppaita

SEY Suomen Eläinsuojelu on Suomen suurin eläinsuojelujärjestö ja eläinsuojelun asiantuntija, joka on toiminut vuodesta 1901 saakka. SEYn toimialaan kuuluvat kaikki eläimet ja liiton toiminta kattaa koko maan.

SEY
SUOMEN ELÄINSUOJELU